

Az egyéni, kis- és nagyvállalkozók az elmúlt évben döbbenet tapasztalták, hogy adó jellegű elvonásaik száma ismét szaporodott. Ugyanis parlamenti döntés alapján kötelesek eltartani egy újabb szervezetet és annak apparátusát. Kinek a kézműves, kinek az agrár, nekünk taxisoknak a Kereskedelmi és Iparkamara jutott. Az csak „hab a tortán”, hogy a többi adóért, elvonásért – legalábbis retorikai szinten – adnak valamit, a kamarai tagdíjért (vagy adóért) meg úgy tűnik, semmit. Az idősebb vállalkozókat ez a jelenlegi helyzet vérszesen emlékezteti azokra az időkre, amikor még kötelező volt a KIOSZ, KISOSZ tagság, és a tagdíjfizetés.

Februári számunkban közöltük egy felháborodott taxis kolléga levelét, melyet dr. Gönczöl Katalinhoz, az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához küldött – szintén ez ügyben. Tény, hogy még én sem találkoztam olyan ismerőssel, barátal aki lelkesedett volna a kamarai mozgalomért. Ezért úgy gondoltam, megkeresem a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) igazgatóját, Badacsonyi Istvánt és tőle próbálok többet megtudni erről a sokakat izgató (dühítő) szervezetről. Mire ez a hosszú beszélgetés elkészült, rájöttem, hogy még nagyon sok kérdés, probléma lenne, ami újabb és újabb riportot feltételez. Ezért nyomtatékosan kérem olvasóinkat, hogy kérdéseiket, problémáikat juttassák el szerkesztőségünkbe és ha lehetséges, az illetékes választát közölni fogjuk.

Néma gyerekek...

– regisztrált tagság nélkül nehéz az igényeket felmérni –

BESZÉLGETÉS A BKIK IGAZGATÓJÁVAL

– Kérem, mondja el, hogy tulajdonképpen miért kell önöket a vállalkozóknak törvényi parancsra eltartani?

– A kérdésben bújókáló elkeseredésben bizony sok jogos elem van, de azért a konkrét helyzet szerteágazóbb okokra vezethető vissza. A kamarák létesítésének ötlete nem új, hiszen ezek a normálisan működő piacgazdaságokban már évek óta funkcionálnak. Az utóbbi időben hazánkban is sokszor beszélnek arról, hogy olcsó államot kellene működtetni, hasonlóan a fejlett országokhoz. Csakhogy ott ezt úgy tudták megoldani, hogy működik a gazdaság önszervező ereje, a kamara. Felismerte ezt a magyar törvényhozás is, hiszen a kamarai törvényt 1994. április 16-án szinte egyhangúan szavazták meg, csak a következményeit nem mérték fel pontosan.

A törvény ugyanis köztisztviselői kamarák megalkotásáról szól, tartalmazza mindazokat a jogokat, jogosultságokat, amelyeket egy köztisztviselői kamarának el kellene látni. Azonban eredetileg arról is szólt, hogy ezeket a kamarákat el kell látni pénzzel, infrastruktúrával, hogy működni tudjanak. A tagoknak 1995-re tagdíjmentességet ígértek. Adóból (később adóalapból) leírható tagdíj-fizetésről csak 1996-tól esett szó, illetve még pontosabban: a kötelező szó a kamarai tagsággal kapcsolatosan nem is szerepel. A törvény csak azt mondja ki, hogy minden vállalkozónak a kamarához kell tartoznia, és ez azért – ha retorikai szinten is – de jelent némi különbséget. Tehát a törvény alapja, miszerint a gazdaság önszervező, tehát gazdasági önkormányzatokat kell létrehozni, he-

lyes volt. Ismétlem, a kiindulás az volt, hogy ha ezeket a kamarákat ellátták megfelelő eszközökkel, átadtak számukra köztisztviselői feladatokat, működni kezdtek, a tagdíjról csak ezután lett volna szó.

Sajnos nem így történt. A törvény ugyan megszületett, de megfelelő infrastruktúrát, magyarul elhelyezési lehetőséget, a szolgáltatások kiépítéséhez megfelelő anyagi eszközöket nem adtak.

– Ezek szerint ha jól értem, az eredeti kamarai törvény a felállítás költségeit nem a vállalkozókból akarta kisajtolni?

– Pontosan erről van szó! A valóságban azonban más lett. Semmit sem kaptunk, sőt a kormányzatnak még elképzelése sem volt arról, melyek azok a köztisztviselői feladatok, amelyeket átad majd a mi számunkra. Magyarul az állami bürokrácia ragaszkodott az íróasztalához.

– Az átlagos olvasottsági állampolgároknak semmilyen elképzelése sincs arról, hogyan is működnek a kamarák azokban az országokban, amelyeket példának állítanak elének. Nagyon sokan összekeverik az érdekvédelmi tömörülésekkel.

– A köztisztviselői kamaráknak nem feladata az érdekvédelmi tevékenység ellátása! Magyarországon jó néhány nagyon jól működő, szervezett szakmai szövetség van, amelyek az érdekvédelmi oldalon magas színvonalon képviselik tagjaikat.

A mi feladatunk a gazdaság szervezése. Mint azt már említettem, célunk az olcsóbb állam létrehozása, a bürokrácia visszaszorítása. Gondolják csak végig a kedves olvasók, hogy például egy

vállalkozói igazolvány kiváltásához hány hivatalt kell végigjárni, hányszor kell sorba állni. Vagy olyan engedélyekért, amelyek egy helyen is beszerezhetőek lennének, nagyon sokat kell feleslegesen kilincselni. (Csak a példa kedvéért: ilyen a cégalapítás kérdése.) Ezeket a feladatokat mind a köztisztviselői kamaráknak kellene ellátni – egy helyen és bürokrácia mentesen.

Bécsben például 80 ezer vállalkozó működik – ellentétben a budapesti 300 ezerrel, melynek jelentős része kényszervállalkozó – és fönntartanak egy olyan intézményi rendszert, amelyben egyrészt kiszolgálják a polgárt a vállalkozással kapcsolatos ügyeiben, megszervezik és lebonyolítják a továbbképzéseket. Ez a szervezet olyan fejlett, hogy a 8–10 éves gyerekeknek képes különféle életpályákat felvetíteni. A bécsi kamara mellett működő oktatási centrum figyelemmel kíséri a szakmunkássá válás folyamatát. E tanítás finanszírozása nem elsősorban a szülőkre hárul, ugyanis nagy részben a kamara fizeti. Természetesen a helyes képzési folyamatok-

Badacsonyi István: Harcba szállunk a taxisok érdekeiért

hoz elengedhetetlenül szükséges ismerni a gazdasági tendenciákat, a szakképzéssel kapcsolatos várható eseményeket. Ennek a rendszernek az előnye megnyilvánul a munkanélküliség kezelésében.

A németeknél hasonló a helyzet, azonban az EU-országokhoz hasonlóan a gazdasági kamarák még ennél is jobban, mélyebben beleszólnak a gazdaság ügyeibe, még a döntések meghozatala előtt.

Amikor Magyarországon megszületik egy törvénytervezet, az keresztülmegy különféle minisztériumok közötti egyeztetésen, ha a törvénytervezet jellege olyan, akkor a különféle pártok is egyeztetnek, ezt követően kerül csak a parlament elé, ahol ilyen-olyan döntés születik majd. Azonban mielőtt valaki úgy gondolná, hogy a „jó munkához idő kell!”, gondoljon csak az idei adólevonási ügyre, amelyről mi már a kezdetben megmondtuk, hogy rossz! Talán ezzel a példával sikerült érzékeltetnem, hogy miért is kell a kamaráknak már a törvényalkotás legelején ott lenni, és megmondani, mi az, ami a vállalkozások szempontjából pillanatnyilag szükséges. Így a jelenlegi szétszórt államigazgatási intézményrendszerből adódó anomáliákat minimalizálni lehetne.

– *Mennyire függ a kamara a napi politikától?*

– A kamara választási rendszere – amit úgy érzem sikerült jól kidolgozunk – biztosítja a politikamentességet. Ebbe kívülről beleszólni nem lehet, mert olyan a választási mechanizmus. Azt

azonban hiba lenne figyelmen kívül hagyni, hogy az egyre erősödő kamara egy gazdasági hatalom, amit kerülgetnek, megpróbálnak minket döntéseinkben befolyásolni. Határozottan leszögezhetem, a vezetés álláspontja az, hogy nem engedjük magunkat semmilyen irányban eltéríteni. Ugyanakkor tény az is, hogy a kamara megpróbál jelen lenni azokon a helyeken (kerületi, fővárosi önkormányzat, minisztériumok stb.), ahol a döntések születnek és tagjaink itt elmondhatják véleményüket. Pillanatnyilag eddig terjed a lehetőségünk. Hosszútávon be kell épülnünk a hatalmi rendszerekbe, de politikamentesen! Nekünk teljesen mindegy, hogy például egy önkormányzati képviselőtestület milyen politikai frakciókból áll.

– *Hogyan minősíthető az, ha egy politikamentes szervezetet a számára megígért tagdíjmentesség, illetve adóból (adóalapból) leírható az idei évtől fizetendő tagdíj helyett már a tavalyi évre is kötelező befizetéssel teszik ellenszenvessé, sőt még a megfelelő infrastruktúrát sem biztosítják számára? Ez nem politikai presszió?*

– Nem. Infrastruktúra pedig már van, és ezt a tagdíjából alakítottuk ki.

– *Tehát az, hogy a dolgok így alakultak, az gazdasági okokra vezethető vissza és nem érdemes párhuzamot vonni a Társadalombiztosítási Önkormányzatokra háruló nyomással?*

– Így van! Ez gazdasági döntés volt, aminek az oka a költségvetés ismert helyzete.

– *Véleménye szerint mennyi tagjuk maradna, ha a tagság önkéntes lenne? Terveznek valamit önmaguk megszerettetésére?*

– Jelenleg 85–90 ezer társas és egyéni vállalkozást tudunk regisztrálni és ebben is van egy nagy tanulság. Ugyanis sem az APEH-nél, sem a KSH-nál, de még a Fővárosi Önkormányzatnál sincs normális nyilvántartás. Úgy tűnik csak az a biztos, amit mi csináltunk. Ez borzasztó nagy munkába került, de ez a dolgunk és nem panaszképpen mondom.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elődjét 1989-ben még az egyesülési törvény alapján hoztuk létre – páran. Egy év alatt majdnem 1000 tagunk lett – pedig ez akkoriban önkéntes volt.

Sajnos arra vonatkozóan, hogy ha ma önkéntes lenne a tagság, mennyi tagunk maradna, nem tudok válaszolni, de bízom benne, ha működésünk a tervezett szintre jut, ez a kérdés már nem vetődik fel.

Az egyéni vállalkozókra vonatkozólag szükséges volt egy minimális tagdíjat megállapítani, de a komoly tagdíjbevételek a nagyvállalkozásokból jönnek. Mi az egyéni vállalkozóktól elsősorban azt kérjük, hogy regisztráltassák magukat, legyenek jelen a kamarában, tudjunk róluk, problémáikról. Így meg tudjuk őket szólítani, azokkal a szolgáltatásokkal, amiket jelenleg azért hiányolnak, mert nem tudnak a létezésükről. Pedig nagyon sok magas színvonalú akciót szervezünk, természetesen ingyen, ahol a vállalkozókat ténylegesen érintő kérdésekre keressük a választ.

– *Mit tesznek azért, hogy tagjaik megismerjék, mire jogosultak, mit kaphatnak a BKIK-tól? Jelenleg ugyanis úgy fest a helyzet, hogy a vállalkozót üti a guta, hogy semmiért fizet, önök pedig szolgáltatnának, de nem tudják, kinek és pontosan mit kellene adni.*

– Sajnos ezzel egyetértek. Jelenleg 17 kerületben van szolgáltató irodánk. Persze ne csodápalotákat képzeljenek el, ezek mindössze 30–40 m²-es irodák, amelyekhez általában önkormányzati segítséggel jutottunk hozzá. Itt lelkes szakemberek segítenek tagjainknak. Természetesen szükség lenne, hogy a különféle médiá-

kon keresztül is megszólítsuk a vállalkozókat, azonban ez elsősorban anyagi kérdés.

Talán butaságnak hangzik, de azt szoktam mondani, hogy annál gazdagabb ez a kamara, minél többet vonnak ki belőle. Ugyanis, ha eljön egy vállalkozó, akkor az véleményt nyilvánít, de egyben igényt is támaszt. Nagyon rossz, amikor azt hallom, hogy nem adunk semmit! Mindenkinek ki kell vennie legalább azt, amit ide betett tagdíjban!

- Mi történik a befizetett tagdíjakkal és ki ellenőrzi ezek felhasználását?

- Tudni kell, hogy ezek közpénzek, és felhasználásuk nagyon szoros ellenőrzéshez van kötve. Rögtön azután, hogy létrehoztuk a kamarát, létrejött egy ellenőrző bizottság, amely ellenőrzi minden tevékenységünket. Ez társadalmi testület, és vállalkozókból áll. A másik ellenőrző szerv az elnökség, ez a küldöttgyűlésig viszi az operatív ügyeket, és havonta rendszeresen ellenőrzi pénzügyi helyzetünket, kiadásainkat, bevételeinket, felhasználásainkat. A végső ellenőrzést a küldöttgyűlés végzi. Ide mi már auditált anyagokat és mérlegeket viszünk. Ezt a tevékenységet független szakértőkkel végeztetjük. Tehát ennyi szűrőn megy keresztül a gazdasági tevékenységünk.

Azonban gazdálkodásunkra inkább a nagyon erős takarékoság jellemző. Talán a szükségesnél is egy kicsit jobban spórolunk. Mi ebben az időszakban elsősorban a kamara anyagi biztonságát tekintettük nagyon fontosnak, mégpedig azért, nehogy azt mondhasdák, „lám, lám nem tudtátok megcsinálni”. Így az olyan elengedhetetlen fejlesztéseket, amelyekre szükség lett volna, nem csináltuk meg az elmúlt évben. Itt elsősorban a 23 kerület információs (on line) összeköttetésre gondolok. Az idén – a közbeszerzési törvénynek megfelelően a nagy projektjeinkre tendert írunk ki.

- A BKIK-hoz befolyt tagdíjakat milyen elvek szerint osztják szét az osztályok, illetve szekciók között?

- A dolog nem így működik! Így ugyanis a kamara egyszerűen atomizálódna, és a gazdasági folyamatokat nem lehetne kézben tartani. Ez a kérdés komoly vita tárgya volt. Amennyiben egy osztály részére – a hagyományos – leosztásos rendszerben biztosítanánk a pénzt, akkor óhatatlanul belépne az elköltés kényszere. E szerint a következő évre minden osztály automatikusan „főlé” tervezne, és a meglévő pénzt pedig mindenáron elköltezné, mert félne attól, hogy jövőre nem kapja meg az elképzelt összeget.

Nálunk – éppen az előbbieik elkerülése végett – kizárólag feladatfinanszírozás folyik. Tehát, ha van egy elképzelés, akkor az osztály vezetéséhez kell ezt eljuttatni, ők pedig az elnökséget győzik meg a kérdés helyességéről. Amennyiben a vezetőség úgy dönt, biztosítja a megvalósításhoz szükséges összeget.

- A közlekedési szakma már az ún. „taxisblokádnál” alatt is bebizonyította egységét, erejét, és ha nem is sikerült külön Közlekedési Kamarát létrehozni, azonban a BKIK-n belül létrejött egy külön közlekedési osztály. Ezen belül pedig működik a taxis-szekció. A Fővárosi Önkormányzat – taxis javaslatra – a BKIK-t jelöli meg, mint a problémák megoldásának egyik letehetőesége. Hol fogják a konkrét döntéseket hozni?

- A taxis társadalom valóban különleges helyzetben van, mert tevékenysége nem kötődik telephelyhez, működési területe az egész város. Problémáikat, mondhatom, jól ismerem, mert sűrűn járok taxival és utazás közben nagyon sok jó ötletet hallok tőlük és meglehetősen pontos információik vannak. Tudom, hogy a taxisok körében dúlnak a háborúk, és jó lenne ennek véget vetni. Van egy hármas probléma, ami megoldásra vár:

1. el kell érniük a szakmakénti elismerést,
2. a drozstkérdést meg kell oldani, mert a jelenlegi anarchia oka a tényleges tulajdonos hiánya,
3. rendezni kell a tarifakérdés anomáliáit – különös tekintettel a nyolctarifás taxióra.

A problémák jelentősége miatt szeretném a közlekedési ágazatnak megfelelő helyet a kamarán belül, ahol mi elsősorban az ágazat egészét próbáljuk meg kezelni, de abban kiemelten a taxizást.

Mi már több alkalommal leültünk a taxis érdekképviseletekkel tárgyalni, ahol rendszeresen elmondtuk, hogy minden jogos kérdésben harcba szállunk érdekeikért, azonban ennek van egy rendkívül lényeges feltétele, mégpedig az, hogy a taxis társadalom legyen egységes. Bármilyen köztisztületi jogosultságunk lesz ugyanis, nem tudjuk azt érvényesíteni, ha nem tudjuk, mit is akarnak egységesen a taxisok? Természetesen azonban, ha a konszenzusos szabályokat sikerül megalkotnunk, úgy az mindenkire nézve kötelező lesz, és aki ezeket nem fogadja el, az akár abba is hagyhatja a taxizást.

- Van olyan dolog, amit a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) vezetése kér a taxisoktól?

- Igen van! Mint már mondtam én nagy tisztelettel vagyok a taxis társadalom iránt. Ismétlem tehát: nem kell félni a regisztrációtól! Az elsődleges cél a regisztráció, hogy tudjuk pontosan, hány taxis működik a fővárosban, a tagdíj csak ezt követi. Azt is említettem, hogy bevételeink döntő többségét a közepes vagy ennél nagyobb cégek fizetik be, ezt ők is tudják. Elmondtuk azt is, hogy ezeket a bevételeket mi igyekszünk a „kicsiknek” visszatáplálni.

- Amennyiben valaki még nem regisztráltatta magát, hol teheti ezt meg?

- Jelenleg az I. ker. Krisztina krt. 99. sz. épületben az első emeleten. Aki adatlapot kapott, attól azt kérjük, hogy küldje vissza kitöltve, aki nem, az jelenleg a Krisztina körúton szerezheti ezt be.

- kó -

Új Ladák sorozatgyártása

Amszterdamban a kiállításon hallottuk, hogy új életet kezd a Lada gyár is. Idén megkezdik a Lada 2110-es sorozatgyártását a korszerű befeccskendezős és szabályozott katalizátoros motorral, új korszerű futóművel, valamint az európai izlésvilágnak jobban megfelelő áramvonalasabb karosszériával. Külön megrendelésre az EU-országokban nyitott Samara cabriokat is árulnak. Hírek szerint Magyarországon idén árusítani kezdik a Niva 1700i-t, a kombi 21044-t és a négyajtós Samara 1500i-t. Az 1,5 literes motorja GM-Multi-Point befeccskendezős, katalizátoros és 70 LE a legnagyobb teljesítménye. A korszerű motorral és öt utasával elére a 154 km/h sebességet.

A Samara 1500i versenyképes külsővel elsősorban az EU-országokban kelt majd érdeklődést